

Η ΑΞΙΑ ΕΝΟΣ ΛΟΓΟΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΛΗΘΕΣ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλ. 93)

—ο—

Περιττόν ἤθελεν εἶσθε νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀπαλψήσαν, εἰς ἣν ἔρριπεν ἡ φρικώδης αὕτη εἰδήσις τὸν δύστηνον νεανίαν· ἐπειδὴ ἕκαστος τὸ καταλαμβάνει, προτιμῶ νὰ ἐξηγήσω, ὅσον δύναμαι ἀκριβέστερον, τὴν συνέχειαν τῶν περιστάσεων αἰτίνας, ἐναντίον πάσης ἀληθείας καὶ πιθανότητος, ἔρριψαν ἀθῶαν κόρην εἰς τὴν φρικωδεστέραν κατηγορίαν.

Ἡ ἀνάκρισις εἰς οὐδεμίαν ἄλλην παρὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς γραίας Δουράνδου ἐστηρίζετο. Ἡ πλούτριά πιθανῶς δὲν ἐκινεῖτο ὑπὸ κακῆς τινος θελήσεως κατὰ τῆς ὑπηρετρίας, ἀλλὰ, καθόσον ἐξηκολούθη ἡ ἀνάκρισις, παρετήρησε βαθμὴδὸν ὅτι ἡ Ἀννέττα ἦτο τὸ ἀντικείμενον σπουδαίων ὑπονοιῶν, καὶ ὅτι, ἐπὶ τὴν ἡρήτων περὶ αὐτῆς, ἐφαίνοντο ἀποδίδοντες περισσοτέραν σπουδαίότητα εἰς ἕκαστον λόγον τῆς. Ὅποιος θρίαμβος διὰ τὴν φιλαυτίαν τῆς φλυαρίου ταύτης γραίας! Ἰσως δὲ ἀρίνουσα ἐαυτὴν ν' ἀποκρίνεται εἰς τὰς συνεχεῖς ἐρωτήσεις τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐσχημάτιζε τέλος τὴν γνώμην ὅτι συμμερίζεται τὰς παραδεδεγμένας ὑπονοίας.

Τὰ ὄρια τῆς μικρᾶς μας διηγήσεως δὲν μετὰ χωροῦσι ν' ἀναφέρω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὰς λεπτομερείας τῆς δυσκόλου ταύτης ἀνακρίσεως· θέλω εἰπεῖ μόνον, ὅτι παρέσχε τὴν ἀπόδειξιν, καὶ ὡς πολλὰ ἄλλα, τοῦ κινδύνου εἰς ὃν ὑποπίπτει τις, ὅτε δι' ἑλλειψιν ἀμέσων καὶ θετικῶν ἐνδείξεων, ἐπιστηρίζεται εἰς παρεμπιπτούσας περιστάσεις. Ἡ Ἀννέττα ἐφάνη εἰς ἄκρον τέταραγμένην· εἶχε προσπαθήσει νὰ θλάσῃ τὸν μοχλὸν τοῦ κλειθροῦ, ἐν ᾧ εἶχε τὸ κλειδίον εἰς τὸν κόλπον τῆς· ἐμποδίζετο δὲ καὶ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς παναρχθεῖν ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὴν ἐρωτήσεις· τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ φονέως ἐλλήθη προφανῶς ἐκ τοῦ μαγειρίου, δὲν εἰσῆχθη δὲ διὰ τοῦ παραθύρου, ὅπερ εἶχεν ἀρεθῇ ἀνοικτὸν, ὥστε αἱ ὑπόνοιαι νὰ κινηθοῦν κατὰ τὴν πρὸς ἐκτός· μάλιστα δύο ἄλλα ἐγχειρίδια ὁμοία εἶχον εὑρεθῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ὁ δολοφόνος μετεχειρίσθη εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἔκτοτε καλλίτερον. Ἦτο δὲ γνωστὸν ὅτι, συνήθως ἡ θύρα τῆς οἰκίας ἦτον ἀνοικτὴ ἐνωρῆτερον παρ' ὅτι ἡ γραία Δουράνδου εἶχε παρατηρήσει τὸ παράθυρον ἀνοικτὸν καὶ τὴν θύραν κλειστήν. Τέλος ἡ Ἀννέττα Βριζᾶν ἔπεσε λειποθυμήν, ἥμ' εἶδε τὸ αἱματόφυρτον σῶμα τῆς κυρίας τῆς.

Καὶ αὐταὶ αἱ ἀπαντήσεις τῆς νέας ὑπηρετίδος συνετέλεσαν μεγάλως νὰ τὴν ἐνοχοποιήσουν. Ἐγνώριζεν, ὡμολόγει, ὅτι σφίζων τις τὴν σφαγίτιδα ἐλέβα ἐπρόξενει ἀμέσον θάνατον· καὶ ὅτι ἔκαμεν αὐτὴν τὴν ἐξομολόγησιν — ὡς αὕτη ἡ ἱβία ἐξεφράσθη — ἔγεινε τόσον ὠχρὰ, ὥστε ἐπίστευσαν ὅτι ἐμελλε νὰ λειποθυμήσῃ· ὡμολόγει ἐπίσης ὅτι εἶχεν ἀναδιβάσει τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ὅτε τὴν ἠρώτησαν περὶ τῆς ποιότητος τῆς αἱματῆς, συνήνεσεν ὅτι τὸ εἶχεν ἐκλείψει, ἐπειδὴ ἔκοπτε καλλίτερον τῶν ἄλλων, ὅτι ἤθελε νὰ κόψῃ τὸν ἄρτον εἰς λεπτότατα τεμμάχια·

ὡμολόγησεν ἐπίσης, ἂρ' οὐ πολὺ τὴν ἠνάγκασαν, ὅτε ἐγνώριζεν ὅτι ἐμελλε ν' ἀποκτήσῃ μεγάλην ποσότητα χρημάτων μετὰ τὸν θάνατον τῆς κυρίας τῆς· ὡμολόγησεν ὅτι ἐγνώριζε τὸ μέρος ὅπου ἡ κυρία Παρὸν ἔκρυπτε τὰ χρήματά της, καὶ ὅτι κατεκλήθη τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ὀλίγον ἀργότερα τοῦ συνήθους. Ἐρωτηθεῖσα δὲ πόθεν προήρχετο τὸ αἷμα, τὸ ρυπαῖον τὴν ἐσθῆτά της εἰς πολλὰ μέρη, ἐνῷ μέχοι τοῦδε ἦτον ὠχρὰ, ἔγεινε ὡς πτώμα, καὶ ἀπεκρίθη ψελλίζουσα ὅτι ζὲν ἤξευρε τίποτε. Βαθεῖα τις ἀμυχή ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς γεγενημένης, ὅτε εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς κοιλίας αὐτῆς, ἔδωσε μεγάλην βαρύτητα εἰς τὰς ὑπονοίας τῶν δικαστῶν. Ἐκ τῆς πληγῆς ταύτης πολὺ μὲν αἷμα ἐξέέρρευσεν, πλην δὲν δυνάμεθα ἐξ αὐτῆς μόνης τῆς αἰτίας ν' ἀποδώσωμεν τὴν κοιλίδα τῆς ἐσθῆτός της· διότι καὶ ἡ περινημῆς καὶ τὸ κράσπεδον ἦσαν καθημαγμένα, ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἶχον αἱματωθῇ ἐκ τοῦ ἐκ τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χυθέντος αἵματος, ὅτε εἶχε πέσει ἐπ' αὐτοῦ λειποθυμήν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποκρίσεις ἐπροξένησαν παρὰ τὸν δισταγμὸν καὶ εἰδός τι ἀποστροφῆς εἰς ἄκρον ἀναπτυχθείσης κατὰ τῆς νεάνιδος, ἥτις μ' ὅλον τοῦτο ποσῶς δὲν ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ σκοποῦ· ὅστις τὰς ὑπαγόρευεν. Ἀλλ' ἡ τοσοῦτον ταραχθεῖσα ψυχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ φρικτοῦ συμβεβηκότος καὶ εἰς τὸ ὀμιλεῖν αὐτὸ ἠθροῖτο ἐαυτὴν ἐγκληματίαν καὶ, ὅτε τέλος ἐρωτήθη ὑπὸ τοῦ ἐπιμόνου δικαστοῦ αὐτῆς, ἐὰν εἶχε σκοπὸν νὰ συζευχθῇ τὸν Φραγκίσκον Μορέρ, ἂρ' οὐ ἐγένετο κάτοχος τοῦ κληροδοτήματός της, τοσοῦτον ἐπληγώθη ὑπὸ τῆς δεινῆς ταύτης χλεύης, διότι εὐρέθη συγχρόνως εἰς δύο περιστάσεις, ὧν ἡ μὲν ἔκαμεν αὐτὴν τὴν εὐδαιμονεστέραν ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ δὲ τὴν πλέον ἀπηλπισμένην, τοσοῦτον λέγομεν ἐπληγώθη, ὥστε παρ' ἐλπίον νὰ παραφραστή. Ἀντὶ δὲ ἀποκρίσεως, ἀφῆκε κραυγὴν φρικώδη, καὶ, γονυπετοῦσα ἀπέναντι θροοῖν, ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν της ἐντός τῶν παλαμῶν, ὡς νὰ μὴν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὰ βλέμματα, τὰ ἐπ' αὐτῆς κατευθυνόμενα. Εἰς τὸ κίνημα δὲ τοῦτο τῆς εὐαισθησίας τῆς εἶδον μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συνειδότης καὶ τοῦ αἵσχους.

Ὁ πρόεδρος ἀντήλλαξε χαμηλῇ τῇ φωνῇ μετὰ τοῦ γραμματέως λέξεις τινάς, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ἦτον ἡ διαταγὴ τῆς κρατήσεως. Τὸ δικαστήριον ἐσκέφθη ὅτι ἡ Ἀννέττα μετὰ τριήμερον φυλάκισιν, θέλει ὁμολογήσει τὸ ἐγκλημα τῆς.

Οὕτως, ἡ νεᾶνις ἔχασεν τὴν ἐλευθερίαν της, καίτοι μὴδὲν ὁμολόγησασα. Ἐκτός τούτου, ἀντὶ νὰ φανῇ ἀποκεκμηκυῖα, διότι τὴν ὑπώπτευσεν ὡς δολοφόνον τῆς κυρίας τῆς, ἡ φυσικὴ σταθερότης τοῦ χαρακτῆρός της ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν γαλήνην, τὴν τοσοῦτον ἀναγκαίαν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν τῆς. Μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινῶν, ἐπεῖσθη ὅτι ἅπαντες τὴν ἐνόμιζον ἔνοχον, καὶ ὅτι ἡ κράτησις δὲν ἦτον ἀπλὸς τύπος τοῦ νόμου, πλην μ' ὅλα ταῦτα, τὸ πρόσωπόν της ἀνέλαθεν ἐντελεστέραν γαλήνην, ὅπερ ἐνόμισαν ἀπεικόνισμα τῆς φρίκης. Τέλος πάντων, πρέπει νὰ τὸ εἰπῶμεν, ὅτι συνήλθεν ἐντελῶς εἰς ἐαυτὴν μόνον ἂρ' οὐ συνωμίλησε μετὰ τοῦ Μορέλ, ὅστις δὲν ἐδράβυνεν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ· διότι οὗτος μόλις λαβὼν τὴν ἀδειαν νὰ τὴν ἰδῇ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλάκην.

Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλάκην τῆς, ἡ ἐρυθρότης, ἡ καλύπτουσα τὰς παρειάς τοῦ νεανίου, ἡ φλόξ, ἡ λάμπουσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἤθελεν ἐξηγηθῇ διττῶς.

ἀλλ' ἡ ἀδεαδιότης του δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ, διότι ἐπρεπε πρὸς τὴν δεξιάν· ἥτις εἶχεν ἐγερθεῖ εἰς τὴν προσέλευσίν του, καὶ ἡθέλησε νὰ τὴν περιπτύξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Μίαν στιγμήν, Φραγκίσκος, τῷ εἶπαν ἐκτείνουσα τὸν βραχίονα ὅπως τὸν ἐμποδίσῃ προχωροῦντα, μίαν στιγμήν· ἀφῆσόν με κατὰ πρῶτον νὰ σὲ θεωρήσω.

Τὸν ἐθεώρησαν· οἱ ἀφελεῖς τῶν ὀφθαλμοῦ συναντηθέντες ἐδήλωσαν τὴν ἀθωότητά των.

— Ἀρκεῖ, Φραγκίσκος, ἐπανάλαβεν, πλησιάζουσα πρὸς αὐτὸν, καὶ στηρίζουσα μετὰ πίστει τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεανίου. Μὴ φοβοῦ δι' ἐμέ· ἐγὼ δύναμαι τὰ πάντα νὰ ὑποφέρω ἤδη. Ἀλλῶς τε, ἡ κατάστασις αὐτῇ δὲν θέλει διαρκέσει ἐπὶ πολὺ. Παρακάλεσε μόνον τὴν καλὴν σου μητέρα νὰ σοὶ στέλλῃ ὀλίγην ἐργασίαν νὰ βλέπω, ἀλλὰ μὴ θελήσῃς νὰ ἔλθῃ κανεὶς ἐξ ὑμῶν νὰ με ἴδῃ· διότι τοῦτο πρὸς ἐμεῖ εἰς ἐμὲ θλίβει, εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους· καὶ ἔπειτα εἶναι ἀνωφελές, διότι ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ ἡ φυλακὴ μου πολὺν χρόνον.

Ὁ Φραγκίσκος τὴν ἐνόησεν ἐντελῶς. Τὸ ἐπ' αὐτοῦ ῥίφθεν ἐρωτηματικὸν βλέμμα, τὸ ὕψος τῆς ἱκανοποίησεως, ὑπερῷ ἐδείκνυε ἀκολούθως, ἡ ἐπιθυμία τῆς πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, συνέτελεσαν εἰς τὸ ν' ἀποδείξουν εἰς τὸν Φραγκίσκον τὴν ἀθωότητά της, χωρὶς αὐτὸς ν' ἀναγκασθῇ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ περὶ οὐδενός.

Ε.

Καθὼς καὶ ἡ Ἀννέττα αὐτῇ ἐλλόγιος τὸ ἐσκέσθη, δὲν ἤρχισεν νὰ δικασθῇ. Νὰ εἰπωμεν δὲ ὅτι δὲν ἐταράχθη κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δίκης της, εἶναι ἄτοπον. Ἡ συγκίνησίς τις ὑπῆρξε ζωηροτάτη, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐδήλωσεν οὔτε ταράχην, οὔτε συγκίνησιν. Ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς ἐβόλατε μεγάλην ἀταξίαν. Οὐδέποτε ἐστοχάσθη, ὅτι ἠδύνατο νὰ νομιθῇ ἐνοχος φόνου. — Ἐνοχος δὲ ἐσφαγίσε τὴν ἀγαθὴν της κυρίαν. Ἐὰν ἐκατηγόρειτο δι' ἐγκλημα ἥττον ἀποτρόπαιον, καὶ μᾶλλον πιθανόν, θὰ ἦτο βεβαίως ἀνήσυχος.

Ἡ μαρτυρία τῆς γράϊας Δουράνδου ὑπῆρξε σχολιοτενής καὶ διεξοδική. Ἐπροσέκαλεσαν ἀκολούθως τὰ δύο ἄτομα τὰ σταματήσαντα ἐνώπιον τῆς θύρας τῆς κυρίας Περὸν, διότι τὴν εὗρον κλειστήν. Εἶχον δὲ δηλώσει τὴν μεγάλην πρὸς αὐτοὺς προενηθείσαν ἐκπληξιν διὰ τὴν ἐναντίον των συνηθειὴν τῆς ὑπηρετίδος παροῦσαν περίστασιν. Ἀλλ' ἡ Ἀννέττα ἠκραύαζε τὰς διαφορὰς ταύτας μαρτυρίας μετὰ τὴν ἀναλλοίωτον γαλήνην, ἥτις οὐδέποτε τὴν ἐγκατέλειπεν.

Ἀλλ' ὅταν ὁ δημόσιος κατήγορος ἀπήγγειλε τὴν ἐκθεσὶν του, ὅταν εἶδεν ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας, τὰς ἀσημάντους ὡς πρὸς αὐτὴν, νὰ μεγαθύβωνται παρὰ τοῦ κατηγόρου, νὰ συναρῶνται, νὰ συνοπστηρίζωνται· καὶ ἂν ἀποτελοῦν ἐνδείξεις τόσον σοβαρὰς, τόσον συμφωνούσας, ὥστε δὲν ἦτο πλέον ἀμφιβολία ὅτι ἄλλος τις ἐπραξε τὴν δολοφονίαν. — Ἀ τότε, ἡ νοίξαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δυστυχοῦς νεάνιδος τότε ἄφησε νὰ περιπλανηθοῦν τὰ ἐκτεπληγμένα βλέμματά της ἐπὶ τοῦ προέδρου, ἐπὶ τοῦ εἰσαγγελέως, ἐπὶ τῶν ἐνόρκων, ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐπὶ τοῦ ἀκροατήριου, ὡς νὰ ἡγέρθη ἐκ βαθείας τινὸς ὕπνου· ἐξ ὧν τῶν παρευρισκομένων, εἰς μόνος ἐνόησε τι συνέβαινεν εἰς τὴν

καρδίαν τῆς δυστυχοῦς, ὡς ἂν εἶχεν ἀπαγγέλλει τὸν εὐφραδέστερον διάλογον. Ὡ! αὐτὸς μόνον τὴν ἐγνώριζε καλῶς! Οἱ δὲ λοιποὶ ἐσκέφθησαν μόνον δι' ἤρχισε νὰ φοβῆται· καὶ ὅτι ἦτο πολλὰ φυσικόν.

Ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ συνηγόρου τῆς κατηγορουμένης, ὅστις ἦτον δικηγόρος εὐφραδῆς μὲν, ἀλλὰ συνεμερίζετο τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ τὴν ἀπάντησίν του ἕκαστος τὴν συνηθάνετο· ἡ μόνη φιλοδοξία του λοιπὸν ἦτο νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῆς πελατίδος του λοιπὸν ἦτο νὰ ἐκκαλεσθῇ ὡς πρὸς τοῦτο προσφωρῶτερον εὖρε τὸν σφοδρὸν ἔρωτα ταύτης πρὸς τὸν Φραγκίσκον, ὡς μὴ δυναμένης ἄλλως νὰ ἐπιτύχῃ, εἰμὴ διὰ τοῦ κληροδοτήματος τῆς κυρίας της, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῇ ἐσπρωξεν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν ζωὴν τῆς εὐεργετίας της.

— Ὡ! ὄχι, ὄχι! ἤθελον προτιμήσει μᾶλλον νὰ χάσω τὸν Φραγκίσκον, διὰ νὰ σώσω τὴν ζωὴν της! — διέκοψε ζωηρῶς ἡ κατηγορουμένη μετὰ τοιούτου ἤχου φωνῆς, ἥτις ἐδείκνυε καθαρὰν ἀλήθειαν, ὥστε ἅπαν τὸ ἀκροατήριον ἀνεσκήρτησεν.

Αἱ λέξεις αὗται ὑπῆρξαν ὡς λάμψις τις φωτὸς, ἀνακαλύψασα νέα ἵχνη εἰς τὸν δικηγόρον· ἐσκέφθη, ἐπίστευσεν, πρῶτην ἤδη φοράν, ὅτι ἡ πελάτις του ἠδύνατο νὰ ἦναι ἀθῶα, καὶ πάραυτα μεταβαλὼν τρόπον.

— Κύριοι ἑνορκοὶ! ἀνέκραξεν. Ἐὰν, ἀκολουθῶν μέχρι τοῦδε τὸ ἐξ εἰσασιῶν συμπέρασμα τοῦ εἰσαγγελέως ἠθέλησα νὰ σὰς δείξω ὅτι, καὶ κατ' αὐτὸ ἀκόμη τὸ σύστημα τῆς κατηγορίας ἡ λαιμητόμος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθεῖ διὰ τὴν Ἀννέτταν Βριζάκ, σπεύδω ἤδη νὰ καταστρέψω τὸν σῶρον ἐκεῖνον τῶν εἰσασιῶν, εὐκόλως συνδυασθεῖσιν κατὰ τῆς ἀθώας, πρὸς ὄφελος τοῦ ἀληθοῦς ἐνόςχου, ὃν μίαν ἡμέραν θέλετε δικάσει· διότι ἡ Πρόνοια δὲν ἀρνεῖται τοιαῦτα κακουργήματα ἀσυγχώρητα.

Λαμβάνων τότε ἐν πρὸς ἐν ὅλα τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς κατηγορίας, ἐξηγῶν τὰ κατὰ τῆς πελατίδος του εἰκαζόμενα, διὰ φυσικῆς ἐξηγήσεως, ὃ εὐφραδῆς ὑπερασπιστὴς ἐδείκνυε, ὅτι οὐδεμία ἀποδείξις ὑπῆρχε κατ' αὐτῆς καὶ ὅτι αἱ ὑπόνοιαι αὐταὶ αἱ ὑποστηριζόμεναι τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἦσαν ἀνυποστηρίκτοι ἐπίσης, καὶ διελύοντο ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἐὰν τις κατὰ μόνος ἤθελε τὰς ἀναλίσχῃ.

— Κύριοι ἑνορκοὶ, προσέθηκε τελευτῶν τὸ καθῆκόν σας εἶναι ὡραῖον καὶ μέγα· εἰς μόνην τὴν ὑμετέραν συνειδήσιν χρεωστεῖτε νὰ ἀρυσθῇτε τὰ στοιχεῖα τῆς ἀποδείξεως, ὅταν λείπουν αἱ ἀποδείξεις τοῦ ἐγκλήματος. Χρεωστεῖτε νὰ ἐξετάσετε τὸν παρελθόντα τοῦ κατηγορουμένου βίον, νὰ ἐρευνήσῃτε τὰ πεπραγμένα, τὰ ἦθη του, τὸν χαρακτήρα του. Ἡ Ἀννέττα Βριζάκ δὲν ἔχει ὡς πρὸς ταῦτα καλὴν ἐπὶ κλήψιν. Μὴ νομίσῃτε λοιπὸν ὅτι ἐρχομαι ν' ἀπαιτήσω παρ' ὑμῶν τὴν ἐπονείδιστον εὐεργεσίαν τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων· ἡ κατηγορουμένη εἶναι ἀθῶα· καὶ προσμένω τὴν ἀθώωσίν της αὐτὴν ἐκ τῆς δικαιοσύνης σας· δὲν θὰ τὴν πρὸςμείνω ματαίως.

Μετὰ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ προέδρου, ἐνθα ὑπεδείκνυετο ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ κατηγορουμένη ἦτον ἐνοχος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπῆρχον ἱσως ἀρκεταὶ ἀποδείξεις πρὸς κατηγορίαν της. — Ἀνακεφαλαίωσιν ἦτις, ὡς αἱ πλείους τῶν ἀνακεφαλαιώσεων, δὲν περιεῖχε τίποτε· οἱ ἑνορκοὶ συνῆλθον εἰς τὸ δικαστήριον τῶν διασκέψεων. Μετὰ παρέλευσιν δὲ μιᾶς ὥρας ἐξῆλθον, καὶ ἐν τῇ μέσῃ

βαθείας σιγῆς καὶ ἀγωνίας γενικῆς, ὁ ἀρχηγός, τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τῆς καρδίας, ἐπρόφερα μὲ φωνὴν τεταραγμένην τὰς ἐπιστήμους ταύτας λέξεις.

— Ὅχι, ἡ κατηγορουμένη δὲν εἶναι ἔνοχος.

Κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς ἐτυμηγορίας ταύτης, ὁ πρόεδρος ἀθώωσε τὴν Ἀννέτταν Βριζάν, καὶ διέταξε τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀκολούθως, εἰς βραχείαν τινὰ ἀγόρευσιν, τὴν ὑπεχρέωσεν νὰ ἀναδραφίσῃ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας τῆς, νὰ ὠρελθῇ ἐκ τοῦ μαθήματος τούτου, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπίεικταν τοῦ Θεοῦ μετὰ συντριβῆς ἐξομολογουμένης.

Ἡ πικρία εἶχε μείνει εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποτηρίου καὶ ἔπρεπεν ἡ Ἀννέττα νὰ τὸ κενώσῃ ὀλοσχερῶς. Ἀθωωθείσα ὑπὸ δώδεκα ἐκ τῶν συμπολιτῶν τῆς, ἐφαίνετο καταδεδιχασμένη ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν λοιπῶν. Οἱ πρῶν φιλεῖ τῆς, οἱ γνῶριμοὶ τῆς ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτῆς τὸ πρόσωπόν των, ἀπ' αὐτῆς ἐκ τῆς φυλακῆς ἐξελεύσους.

Αὐτὴ δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ μεμψιμοιρήσῃ διὰ τὴν ἀδικίαν, ἀλλὰ τε εἶχε κατηγορηθῇ, δικασθῇ καὶ ἀθωωθῇ καὶ ἐν τούτοις ἐστερήθῃ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως, ὡς νὰ ἔπραξε μυρίους φόνους· ἕκαστος τὴν ἀπέφευγεν ἢ τὴν μετεχειρίζετο μὲ ψυχρότητα· ἕκαστος, ἐκτὸς ὅμως τοῦ Φραγκίσκου Μορέλ. Ἡ αὐτὴ μὲν πρὸς αὐτὴν ἔλαμπε τρυφερότης εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀλλ' ἡ θλιψὶς τὸν κατέτρωγε, καὶ ἠπίζει νὰ τοῦ συντέμῃ τὰς ἡμέρας.

Οὔτε ὁ πατὴρ τοῦ μυστηρίου τῆς, οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε ἡ ἀδελφὴ, οὔδὲ ὁ ἀνδράδελφος ὠμίλουν πρὸς τὴν νεάνίδα μὲ σκληροὺς λόγους, πλὴν τῆς ὠμίλουν τόσον ὀλίγον! εἶναι ἀληθές· οἱ ἀντὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐρημιθεῖσαν οἰκίαν τῆς Κυρίας Περὸν, ὠδηγήθη ὑπὸ τοῦ Φραγκίσκου Μορέλ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ· πλὴν καὶ ἐνταῦθα, μ' ὅλον ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ νεανίου τὴν ὑπεδέχθη μετὰ φιλοστόργου ὑποδοχῆς καὶ τῇ εἶπεν, ὅτι εἶχεν εὐχαρίστησιν νὰ τὴν βλέπῃ πλησίον τῆς, μέχρις οὗ εὗρισκεν ἐτέραν τινὰ διαμονήν, ἀλλ' ἦτον τοῦτο ἀρκετὸν διὰ τὴν καρδίαν τῆς Ἀννέττας;

Οὐδέποτε ὠμίλουν περὶ τοῦ κληροδοτήματος ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς. Ἀπαντες ἠθάνοντο πόσον ὀδυνηρὰ θὰ ἦτο τοιαύτη ὁμιλία, μολονότι, μετὰ τὸ φρικῶδες συμβάν, ἡ Ἀννέττα εὐρέθῃ ἔχουσα εἰσὸν μα 600 φράγκων. Τοῦτο μὲν ἦτον ὀλίγον ἀλλ' εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκατοίκει, ἡ ποσότης αὐτὴ ἐπῆρκει πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς· ἔσπευσε δὲ τότε, διὰ νὰ μὴ λυπῇ, ὡς ἐνόμιζε, τοὺς φιλοξενούντας αὐτὴν γονεῖς τοῦ Μορέλ, νὰ μετακίνησιν, καὶ μόνῃ τῆς εἰς ἐτέραν οἰκίαν νὰ ἐγκατασταθῇ.

Ὁ πρὸς τὴν φθειρομένην ὡς ἄνθος καὶ ὠχρὰν νεάνιδα ἔρωσ τοῦ Φραγκίσκου ἦτον ἐπίσης περιπαθῆς, καὶ φιλογερὸς, ὅσον οὐδέποτε ἄλλος ἴσως· καί, ἂν δὲν ἐφείβετο μήπως θραύσῃ τὴν καρδίαν τῆς μητρὸς του, καὶ ὀδηγήσῃ πρόωρα εἰς τὸν τάφον τὸν πολιδὸν πατέρα του, νυμφευόμενος γυναῖκα, ἣν ἅπαντες ὑπωπτεύοντο καὶ ἀπέφευγον, δὲν ἤθελεν οὔτε κἀν τὸν ὀρισθέντα καιρὸν προσμένειν, διότι παρευθὺς ἤθελε τὴν νυμφευθῇ. Εἶχε δὲ ἀποφασισθῇ, μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ὅτε ἡ καταστροφὴ ἤθελε λητμονηθεῖ, νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἀννέτταν, μ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν τῶν γονέων του καὶ φίλων, καὶ ν' ἀποδημήσῃ μετ' αὐτῆς εἰς μακχρυσμένην τινὰ πόλιν· διότι αὐτὸς, τοῦλάχιστον, οὐδέποτε ἀμφιβάλλε περὶ τῆς τελείας ἀθωότητός τῆς.

Ὅτε ὁ Φραγκίσκος ἀπεχωρίσθη, ὅπως συνωδεύσῃ τὴν Ἀννέτταν εἰς τὴν ὁποῖαν ἐξέλεξεν αὐτὴ μετρίαν

κατοικίαν, ἐνόμισεν ἀρμόδιον τὸν καιρὸν νὰ τῇ ἐκφράσῃ τοὺς μέλλοντας σκοπούς του. Ἀλλὰ μόνον, ὅτε ἐφθασαν εἰς τὸ κατώριον τῆς νέας αὐτῆς κατοικίας, ὁ Φραγκίσκος ἀπεκδυόμενος τὴν συστολήν, δι' ἣς κατεῖχετε μέχρι τοῦδε, ἔκαμε τὴν διαδήλωσιν ταύτην· πλὴν ὁ τρόπος, δι' οὗ ἡ Ἀννέττα τὴν ὑπεδέχθη, ὑπῆρξε πολλὸν ἀλλότριος τῆς προσδοκίας του.

— Φίλτατε Φραγκίσκε, τῷ ἀπεκρίθη, συγχωροῦσα πρῶτην ἡδὴ φοράν μετὰ τὴν δικήν· τῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς καὶ εἰς τὴν φωνήν τῆς νὰ ἐκφράσωσιν ὅλον τὸν ἐμπεριεχόμενον ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἔρωτα· — φίλτατε Φραγκίσκε, ἡδὴ παρὰ ποτε ὑπῆρξες ὁ προσφιλέστερος τῆς καρδίας μου, διότι ποτὲ δὲν συνῆλαβες ὑπόνοιάν τινα κατ' ἐμοῦ. Ἡξέουρεις ὅτι ποτὲ δὲν ἠναγκάσθης νὰ μὲ ὀρκίσῃς· καὶ δι' αὐτὸ μοὶ εἶται ἐτι μᾶλλον προσφιλές, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο δὲν ἔλεω ποτὲ γίνεαι σύζυγός σου. Οὔτως ἀπεφάσιτα, ἔχεις δὲ ἱκανὴν πίστιν πρὸς ἐμέ, ὥστε δὲν εἶναι θανατὸν νὰ μὴ μὲ νομιζῇς εἰλικρινῇ — ἐννοεῖς ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ βλέπωμεθα. Ὅχι! ὅχι! προσέτηκεν αὐτῇ, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ὅπως τῇ ἐμποδίσῃ εἶναι ἀνωφελές· νὰ ἐπμείνης· — τοῦτο θέλει μᾶς φονεύσει ἀμφοτέρους... χαιρεῖ! χαιρεῖ διὰ παντός!

Ταῦτα δ' εἰπούσα ἔγεινεν ἀραιὸς, τῆς θύρας κλειθείσης· μόνῃ δὲ τότε ἐν τῷ κόσμῳ εὐρεθείσα ἡ νεάνις ἐντὸς τοῦ θλιβεροῦ καὶ μετριου ὁρισμοῦ τῆς, ἤρχισε νὰ ὑπολογίζῃ πόσον χρόνον θέλει δανύται εἰς ὀδύνης καὶ θλιψῆς, μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου τῆς.

Ἐλλόγως εἶπεν ἡ Ἀννέττα, ὅτι ὁ Φραγκίσκος δὲν ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς. Ἡ σθάνθη ὅτι ἡ ἀπόφασίς τῆς ἦτον ἀκλόνητος· καὶ, ἀφ' οὗ ἐκλείπειν ἡ θύρα, ἡ καρδία του ἔγεινε παγερὰ, τὰ χεῖλη του ἐνεκρωθήσαν, φρικτίαις διεπέρασεν ἅπαντα τὰ μέλη του, ἐνόμιζε δὲ ὅτι ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

ΣΤ'.

Εἶναι ἀνωφελές νὰ περιγρῶμεν τὰς συγκινήσεις τῶν δύο τούτων δυστυχῶν νέων, ὅσας ὑπέφερον κατὰ τὰς θλιβερὰς νύκτας των καὶ τὰς μακρὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς. Ὁ Φραγκίσκος ἐζηλούσε· νὰ μεταβιῇ καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ἐργαστήριον, ὅπερ εἶχεν ἐνοικίασει, ὅτε εἶχε σκοπὸν νὰ ἐγκατασταθῇ. Ἀλλ' ὅτι ἔκαμνε δὲν ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἐργασία, καί, ἔπειτα, πόθεν νὰ προμηθευθῇ ἐργασίαν; οἱ ἄνθρωποι ἀηδιάσαντες πλέον ὡς ἐκ τοῦ ἀδιαφόρου τρόπου μετ' οὗ ἐδέχετο τὰς παραγγελίας των, καὶ ἐτι μᾶλλον ἐκ τῆς ἀμελείας, δι' ἣς ἐξέτειλε αὐτάς· διευθύνοντο ἀλαχού. Ἡ δὲ Ἀννέττα ἐξήρχετο δις μόνον τῆς ἡμέρας ἐκ τῆς οἰκίας τῆς· τὴν πρῶτην ἀπὸ πρωίας ἐν ἀγοράσῃ τὸν πτωχικὸν ἄρτον τῆς καὶ τὸ γάλα, ὅπερ ἀπετέλουν τὴν μοναδικὴν τροφήν τῆς καὶ τὴν ἐσπέραν, ἵνα περιπλανηθῇ εἰς τὴν περὶχωρον τῆς πόλεως μοναξίαν.

Πρωίαν τινα, διαβαίνουσα εἰς ἀπόκεντρόν τινα διόδον, ὅπως ὑπάγῃ εἰς τὸν ἀρτοποιόν τῆς, ἐνθυμήθη ὅτι τῆς ἐχρειάζετο νῆμα· ἔπρεπε λοιπὸν, διὰ νὰ προμηθευθῇ τοῦτο, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ὁδὸν τινα πολυάνθρωπον· ἀλλ' ἦτον ἀκόμη πολλὰ πρωί, καὶ ἦτο σχεδὸν βεβαία ὅτι δὲν θὰ ἀπῆντα τινὰ, ἀπεφάσιεν ὅμως νὰ κάμῃ τὸν δρόμον τῆς. Ἡ ὁδὸς τὴν ὠδήγησεν ἐμπροσθεν τοῦ ἐργαστηρίου, εἰς δ' ἠργάζετο ὁ Νικόλας Στάρκιος, ὁ

κρεπωλῆς, ὁ ἀρχαῖος ἐραστής της, ἐνταῦθα, εἶχε νὰ διαβῇ ἐν ρυπαρώτατον βυάκιον, καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν ἐξὶν τῆς καθαριότητος, ἐσώκωσε ὀλίγον ὑψηλὰ τὴν ἐσθῆτά της, διὰ νὰ μὴ ρυπαρωθῇ.

Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, ὁ Νικόλας, ὅστις ἴστατο εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐργαστηρίου του, καὶ εὖ οἱ μοχθηροὶ χαρακίῃρες ἐνέφαινον τὴν ἀγρίαν ἰδούνην, ἣν συνηθάνετο, βλέπων τὴν ταπείνωσιν καὶ ἐξουδένωσιν ἐκείνης, ἥτις εἶχε ἀποποιήσῃ τὴν χειρά του, ἤναψεν ἀπὸ γέλωτα καὶ ἀνεφώνησε μὲ τόνον χλευαστικόν.

— Ἰδοὺ κνήμην ἀξία μεταξωτῆς περικημιδος.

Ἡ Ἀννέττα, ἀκούσασα τὸν λόγον τεῦτον, ἀνεσκήρτησεν, ἐδίστασεν ἐν ἡμίλειπον, ἔπειτα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της χωρὶς νὰ ταχύνη ἢ βραδύνη τὸ βῆμά της.

Ἄλλ' ἐπῆγε ν' ἀγοράσῃ τὸ νῆμα; ὦ! ὅχι! διευθύνθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀκρόασιν μουσικὴν ἐνὸς τετάρτου, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας, δέκα λεπτὰ μετέπειτα, ὁ Νικόλας Στάρκιος συνελήφθη εἰς αὐτοουργὸς ἢ συνένοχος τοῦ φόνου τῆς κυρίας Περὸν.

Ἐκαστος ἐννοεῖ τὰ λοιπὰ.

Ὁ τελευταῖος λόγος, προφερθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀννέττας ὀλίγας στιγμὰς πρὶν αὐτὴ τὴν ἴδῃ τὸ ἔσχατον ζῶσαν, εἶχεν εἰς τὴν μνήμην τῆς νεάνιδος ἐντυπωθῇ, ὡς τύψις τῆς συνειδότος. Ἐφρικίασε δὲ ἀκούσασα τὰς αὐτὰς λέξεις ἀντηχοῦσας εἰς τὴν ἀκοήν της· ἔπειτα τὸ πνεῦμά της ἐφωτίσθη, ἐμάντευσεν ὅτι ὁ Νικόλας Στάρκιος ἦτον ὁ δολοφόνος τῆς κυρίας της, καὶ ὅτι εἶχε κρυφθῇ ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ θύματος του, ὑπὸ τὴν κλίνην της ἰσως, τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἡ Ἀννέττα ὠμίλει εὐθύμως διὰ τὴν χαρίεσσαν κνήμην της.

Ἐὰν δὲ ἡ Ἀννέττα, εἶχε διατηρήσει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν καὶ ἐν τῇ ἀνακρίσει της πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, εἶναι πιθανὸν ὅτι οὐδέποτε ἤθελε παρασταθῇ εἰς δικαστήριον.

Ἡ ἀνακάλυψις αὐτῇ ἔκαμε τὸν εἰσαγγελέα νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀθωότητός της καὶ νὰ πράξῃ μετὰ ταχύτητος πᾶν ὅ,τι πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀκουσίτου πλάνης του. Ἀπαξ δὲ συλληφθέντος τοῦ ἀληθοῦς δολοφόνου, καὶ φυλακισθέντος, ἔκαμον κατ' οἶκον ἔρευναν, καὶ εὗρον τὰ κλαπέντα ἀντικείμενα τοῦ οἴκου τῆς Κ. Περὸν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ποσότητά τινα εἰκοσι διπλῶν νεαπολεοντείων, ἅπερ εἶχε δηλώσει ἐν τῇ ἀνακρίσει της ἡ ὑπηρέτης. Ὁ δούτυχης ὡμολόγησε τὸ ἔγκλημά του καὶ ἀπεκεφαλίσθη.

Πρέπει νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι; Ἐννοεῖται βεβαίως καὶ ἀδισταχῶς, ὅτι ἡ Ἀννέττα Βριζὰχ ἔγεινεν ἡ εὐτυχεστέρα καὶ ἡ προσφιλεστέρα σύζυγος, καὶ ἡ οἰκογένεια Μορέρ, ὅπως ἐπανορθώσει τὴν ἀδικίαν της, ἐδείκνυε τὴν μεγαλύτεραν ὑπόληψιν εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Φραγκίσκου.

Ἐκαστος βλέπει ὅτι καὶ εἰς λόγος ἔχει τὴν ἀξίαν του.

Π. Η.

Η ΚΥΘΝΟΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΑΥΤΗΣ.

— ο —

Α'.

Τὸ περὶ τῶν ἐν Κύθνῳ θερμῶν ὑδάτων συνταγμάτων τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Λάνδερερ καὶ ἡ μεγίστη φήμη αὐτῶν παρεκίνησαν καὶ ἐμὲ, ὡς πολλοὺς ἄλλους, νὰ μεταβῶ ἐφέτος εἰς τὰ λουτρά ταῦτα χάριν διατριβῆς ἅμα καὶ ἰάσεως. Ἐσπέριος κατήλθον εἰς Πειραιᾶ, εὐλογῶν τὴν ὥραν, καθ' ἣν, ἔστω καὶ πρὸς ὀλίγον, ἐμελλὰ νὰ ἐξέλθω τῶν Ἀθηνῶν, χώρας, ἥτις διαρκούντος τοῦ θέρους μάλιστα, εἶναι, κατ' ἐμὲ, ἡ ὀχληροτέρα τῶν δύο ἡμισφαιρίων.

Τρεῖς μόνοι φίλοι, τυχόντες ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, με συνώδυσαν εἰς Πειραιᾶ, μὴ θελήσαντες νὰ μ' ἀφήσωσι μόνον καὶ ἐρημον κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀποδημίας μου, ὡς προπέμπουσιν εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ἀσυλον δύο ἢ τρεῖς χριστιανοὶ τὸ λαίψανον ἀγνώστου τινὸς καὶ ξένου, ἀπαντήσαντες αὐτὸ καθ' ὁδόν.

Καθ' ὅσον προσέβαιναν ἡ νύξ, οἱ ἀγαθοὶ φίλοι με ἐγκατέλειπον· ὁ εἰς κατοπίν τοῦ ἄλλου, καὶ ἐγὼ μονήρης ἦν εὐρεθεὶς, ἐκεῖ,

παρὰ βίνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

περιέμενον τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεώς μου.

Νεαρὰ σελήνην ἀνέτελλεν εἰς τὸν γλαυκὸν καὶ ἀνέφελον οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς καὶ τὸ διαφανὲς κύμα τοῦ Αἰγαίου ὑπέσσει σιγαλῶς ἡ νυκτερινὴ οὐρα. Ὅταν δὲ μερώνομένος εὐθὺς εὐρέθην ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἔτοιμος πρὸς ἀποδημίαν, ὑπὸ ἀορίστου τινὸς καὶ ἐνδομήχου ἐκυριεύθην αἰσθήματος μελαγχολίας, ὡς ἂν ἀπεμακρυνόμεν φιλτάτων ὄντων, αἶνα δὲν ἐμελλὰ νὰ ἐπανιδῶ, ὡς ἂν τύχαι· ἀγνωστοὶ μὲ ἀνέμενον, καὶ βμως οὐδεὶς πόθος, οὐδὲν φίλτρον, οὐδεμία τερπὴν ἀνάμνησις μὲ συνέδεε πρὸς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, τὴν ὁποίαν, εἰς ἐναντίαν, ἔρεугα μετ' ἀνεκφράστου χαρὰς. Μουστήριον διὰ παντὸς ἀνεξιχνίαστον ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἣ ἡ λύπη καὶ ἡ χαρὰ, ἡ ἀγαλλίασις καὶ ἡ ὀδύνη εἶναι αἰσθήματα τοσοῦτον συγγενῇ, ὥστε πολλάκις ταράττουσιν αὐτὴν συγχρόνως καὶ συγχέονται εἰς ἓν.

Πραγματικῶς ἀνεχώρουν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ πρῶτον ἦν ἀφ' ἧς ἐρρίφθην ὡς ναυαγὸς τις εἰς τὰς ἀκτὰς της, διότι πνὴ ἀφροσύνης, ὡς παρ' ὀλίγον νὰ καταποντίσῃ τὸ σκάφος μου λέγω δὲ ἀφροσύνης, διότι ἦτο ὁρμητὶς αὐτὴ ἑξαλλος τοῦ τῆς πατρίδος αἰσθήματος.... Τότε ἐθρήνησα τὴν σπαρταττομένην ὑπὸ ἐμφυλίων διχονοιῶν, τὴν βρεχχομένην ἀπὸ αἵμα Ἑλληνικὸν πατρίδα, καὶ ταπεινωθεῖσαν, ἤλπίζα ὅτι ἤρθεν τὴν ἰδεὶ ἀναλύπτουσαν, ἐνδοξον, μεγάλην.

Ἀλγεῖν ἄκολούθως ὑπῆρξεν ἡ ἀπογοήτευσίς μου, ἀπογοήτευσίς ἀπὸ πικρὸς ὅ,τι ἰερώτερον, ὅτι προσφιλέστερον ἔχει ὁ ἀνθρώπος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. . .